

Devleti fethetme yöntemleri

Devletler hem içeriden hem dışarıdan fethedilebilir/çökertilebilir. Emperyalizm çağında türlü/farklı örnekleri vardır. Emperyalizm doğrudan müdahil güç olarak sahnedeysse, müdahale hedefindeki ülkenin içinden belirli sınıfsal dayanakları olmadan, hatta merkezi (sivil ve askeri) bürokraside mevziler kazanmadan devletin doğrudan veya dolaylı (işbirlikçilerince) ele geçirilmesi zordur.

Sert (askeri) ve yumuşak güç kullanımları koşullara ve olanaklara göre değişecektir. Bazen iç siyasi işbirlikçilerinin matruşka bebekler gibi katman katman olması imkânları elde edilebilir. Birden fazlasını kullanıma sokma veya koşullar oluştuğunda/ zorladığında birini diğerinin yerine ikame etme, biriyle diğerini devirme fırsatları doğabilir/aranabilir. Köklü bir aydınlanma sürecinden geçmemiş, laikliği benimseyememiş veya laiklik yönündeki ilerlemesi sekteye uğratılmış toplumlarda, din/mezhep istismarına müsait ortamlar emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine daha fazla fırsat sunacaktır.

9 Eylül ve emperyalizm

Belirli tarihsel süreçlerde emperyalizmin dışlandığı hatta yenilgiye uğratıldığı; iç sınıfsal dengelerin, halkın işgale karşı direnişinin, özetle iç dinamiklerin belirleyici rolde olduğu, çok güçlü siyasal/toplumsal dönüşüm örnekleri de vardır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve yerleşme süreci bunun en erken örneklerindendir.

Yarın 98. yıldönümünü kutlayacağımız 9 Eylül, yalnızca İzmir'in işgalci düşmandan kurtarılışı ve Kurtuluş Savaşı'nın sonuca ulaştığı zafer günü değildir. Mart 1921'deki Londra ve Mart 1922'deki Paris "Barış" konferanslarıyla Ankara'ya dayatılmak istenen yeni Sèvres'lerin reddedilmesinin haklılığı kadar Temmuz 1923'te Lozan'da bağımsız bir devletin tapusunun emperyalizmin elinden zorla koparılıp alınmasının da askeri teminatı olmuştur.

Dolayısıyla 9 Eylül, aynı zamanda, küllerinden doğan bir ulusun yeni bir devlete, Cumhuriyet'e ilerleyişinin çok önemli bir aşamasıdır. Dünya sahnesine çıkacak yeni devletin, Ortaçağ'ın kalıntılarından alabildiğine hızlı bir biçimde kurtulması ve köklü devrimlerle modern çağa hızla ayak uydurmasının meşruiyet temelleri, 30 Ağustos-9 Eylül zaferi olmadan sağlanamazdı. Cumhuriyetin kurucu lideri ve yönetim kadrosu bu kadar güçlü ve cesur adımlar atamazdı.

Ama 30 Ağustos-9 Eylül zafer sürecinin Türkiye'yi aşan önemi ve etkisi olacaktır: Emperyalizm ve onun maşası olan devletlere çok erkenden güçlü bir şamar atılmış ve tüm 20. yüzyıl bağımsızlık savaşlarının önü açılmıştır. Bu anlamda Çanakkale ve Dumlupınar, emperyalizmin yenilgiye uğratılabileceğinin kanıtlandığı ilk örnekler olarak birbirinin tamamlayıcısıdır. 20. yüzyılın ikinci yarısında başka örnekleri de görülecektir, ama Küba ve Vietnam bunun en şanlıları olacaktır.

20. yüzyıl hem sömürge/yarı-sömürge devletlerin bağımsızlık/kurtuluş savaşlarının yüzyılıdır hem de sosyalist devrimlerin. İki süreç birbirini tamamlamış ve beslemiştir. Sosyalist devrimler çağının açılmasının bir anlamı da, artık başrolde emperyalizmin ol(a)madığı, kendi ayakları üzerinde durabilen bağımsız devlet örneklerinin çoğalması olmuştur. Ama çevre ülkelerinde, kazanılan bağımsızlık sonrasında iktidarın devrimci dinamiğini yitirdiği ve daha önemlisi kalıcı bir sosyalist patikaya giremediği (veya Kongo'da Lumumba gibi bu yola girdiği için emperyalist güçlerce devrildiği) durumlarda, yeni egemen sınıfların her türlü iç ve dış ittifaklarla emperyalizmi yeniden davet ettiği ve otokratik yöntemlerle iktidara tutunduğu dönemler açılacaktır.

Sosyalizmin bir sistem olarak içten ve dıştan çökertildiği 1991 yılından sonra dünyada güçler dengesi emperyalizm lehine değişmekle kalmayacak, tüm kötülük güçlerinin Pandora'nın kutusundan fırlayıvermesi de uzun sürmeyecektir. Vietnam'da kanatları yaralanan emperyalizm kartalı, 1990 başlarından itibaren Ortadoğu semalarında yeniden uçmaya başlayacaktır.

Emperyalizme karşı savaşın ürünü olan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti ise, 20. yüzyılın ikinci yarısında yarım yüzyıllık bir aşınma süreci sonunda, emperyalizm beslemesi din bezirganlarının 21. yüzyıl başında sahneyi işgal etmesiyle nihai bir çöküntü sürecine uğratılacaktır.

Cumhuriyet hem yenilmiş hem yenilmemiştir

Asıl sorun nerededir? M. Kemal Atatürk'ün "Cumhuriyet, bilhassa kimsesizlerin kimsesidir" özlü deyişinin kapitalist sistem altında sürekli bir uygulanma alanı bulabilmesinin sistemin doğası gereği mümkün olamamasında mı? Bir sosyal devlet olunamaması veya bunun başlangıçta iyi-kötü işleyen yolunun açgözlü sermaye sınıfınca

kesilmesi mi?

“Cumhuriyetin kimsesizlerin kimsesi olamamasının” sonuçları çok ağır olduğu için, soru önemlidir. Eğer olabilseydi, okumak için yurt ve burs parasına muhtaç Anadolu çocukları tarikatların eline kalır mıydı? Bu çocukların, yetiştiklerinde askeriyede, mülkiyede, yargıda, kollukta görev yaparken birinci sadakat odakları Cumhuriyet yerine tarikatlar/cemaatler olabilir miydi? “Koskoca” generaller, bakanlar, valiler, yargıçlar, savcılar, emniyet müdürleri vs., CIA'nın güdümündeki bir uyduruk casusluk cemaatinin oyuncağına dönüşürler miydi? Hükümetlerin kollaması altında TSK'ya kumpaslar kurup Cumhuriyetçi subayları tasfiye edip ardından TBMM'yi bombalayacak kadar emperyalizme satılmış kişilik aşınmaları ortaya çıkabilir miydi?

FETÖ olayı, bir ülkenin içten çökertilmesinin dünya çapında bir örneğidir; gözümüzün önünden hiç gitmemelidir. Peki ama, Anayasanın “Egemenlik” başlıklı altıncı maddesindeki, “Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz” açık hükmüne rağmen, CIA uzantısı bir örgütü fiili koalisyon ortağı yapıp devlet yetkileri başta olmak üzere “ne istedilerse verenler”i ne yapacağız? Peki ya şimdi, siyasi iktidarın yeni koalisyon ortakları olarak güçlenen diğer tarikatlarla yeniden eğitimi, kurumları ve rantları bölüşme düzeneğinin hortlamasını ve çocuklarımızın sabıkalı tarikat vakıflarına emanet edilmesini? Tümü yasadışı olan tarikat ve cemaatlerin kurdukları baskılarla iktidarın Ayasofya ve Kariye'yi camiye dönüştürmesini, okulların dinci vakıflarca kuşatılmasını, bu gerici yapılara karşı yayın yapan medyaya cezalar ve karartmalar getirilebilmesini, gazetecilerin işlerinden edilmesini, hapsedilmesini?

Yürürlükteki yasalar uygulanarak tarikatlar kapatılmadan, Anayasanın 174. maddesindeki “İnkılâp kanunlarının korunması” maddesi yani devrim yasaları uygulanmadan, ezcümle bir din devletinin tezgahçısı olan iktidar ve türevi yapılardan kurtulmadan düze çıkış olanağı yoktur. Bu bağlamda Cumhuriyet hem yenilmiş hem yenilmemiştir. Yenilmemiştir çünkü kurumların içleri boşaltılsa dahi millet cephesi çökertilememiştir. Aydınlık bir geleceğe dönük umutlar söndürülememiştir.

Öyle olduğu için de iktidarın faşizan baskıları koyulaşmaktadır. İktidarın gerçek içyüzünü sergileyen TELE 1 gibi onurlu bir bağımsız medya kuruluşuna yasaklar yağdırılmakta ve sesinin tamamen kısılmasının son taşları döşenmektedir. Bunların amaca ulaşmasının önündeki engel, halkın dize getirilememesidir. Halkın, haber alma hakkına sahip çıkmasının durdurulamamasıdır.

Medyanın sonbaharı

Önümüzdeki günlerde 12 Eylül faşist darbesinin 40. yıldönümü yaşanacak. ABD güdümlü bu askeri darbeye karşı kararlılıkta mücadele etmiş iki yiğit gazeteci/yazar arkadaşımızı peşpeşe yitirdiğimiz bir yaprak dökümü mevsiminden geçiyoruz. Sevgili Varlık Özmenek'i 20 Ağustos'ta, sevgili Erbil Tuşalp'i ise 5 Eylül'de yitirdik. Yoldaşımız Varlık Özmenek, 1980'lerde askeri cuntaya ve devamındaki Özal rejimine karşı sosyalist aydınların sesi olan Bilim ve Sanat Dergisi'nin kurucusu ve yayın yönetmeni olarak yeri doldurulamaz bir tarihi görev üstlenmişti. Bu süreçte yazı kurulunda birlikte olmanın, mücadeleye birlikte omuz vermenin onuruna eriştim. Dostum Erbil Tuşalp de, 1974'te başladığı sosyalist kimlikli gazeteciliğinin doruk noktasına 12 Eylül rejimine karşı mücadele pratiği içinde ulaştı. Yazıları ve kitaplarıyla bu rejimin içyüzünün geniş kitlelere teşhir edilmesinde belirleyici bir rolü oldu. Her iki yoldaşımızla da aynı zaman dilimini paylaşmış olmak bugün tek tesellimiz. Anılarınız bizlerle ve gençlerle yaşasın sevgili dostlar ve (Varlık'ın sosyalist yoldaşlara hitap biçimi olarak) "Araplar"...

sol.org.tr/yazar/devleti-fethetme-yontemleri-13984